

Hudi boji med Grki in Italijani za Korčo

Po grških poročilih so Italijani zapustili Korčo in jo prepustili Grkom

Belgrad, 17. nov. m. «Vreme» pa je nocoj dobilo iz Djevdjelije od svojega posebnega dopisnika tole poročilo:

Grško vrhovno poveljstvo poroča, da so grške čete po ogorčenem boju na nož in letalskem bombardiranju zavzele Korčo

Belgrad, 17. nov. m. O današnjih bojih na italijansko-grških bojiščih poroča današnja belgrajska »Pravda« iz Dupena na jugoslovansko-albanski meji naslednje:

Med italijanskimi in grškimi četami se je na odseku Korče in Lerine po kratkem zatišju spet zaslilo grmenje topov ponoči in podnevi. Na obeh straneh so bili med tem grmenjem le kratki presledki. Italijanske čete so na tem odseku Korča-Lerin dobile še nekaj novih ojačenj. Italijanski bombniki so v teh nekaj zadnjih dneh zagnali več ton bomb raznega kalibra na grške postojanke in na most, ki veže Gornje in Spodnje Prespansko jezero. To je most, čez katerega grške čete vsako noč prehajajo in prevažajo hrano in vojni material. Italijani so na vsak način poskušali ta most podreti. Ker pa je v vojaškem pogledu zelo važen za Grke, so ti postavili okoli mostu veliko število protiletalskih baterij. Na most so Italijani zmetali okoli tisoč bomb. Prespansko jezero je zaradi eksplozij polno ubitih rib.

Nocoj med 1. in 4. uro po polnoči so nastopila letala obeh vojskujočih se taborov. Danes pričakujejo na tem odseku še hujših bojev. V zaledje se slišijo močne detonacije letalskih bomb.

Iz Ohrida pa poročajo naslednje:

Včeraj so na grško-italijanskem bojišču ob Prespanskem jezeru izvidniki zaznamovali veliko udeleževanje letalstva in topništva. Dan je bil jasn in lep. Ves dan se je pri Prespanskem jezeru slišalo močno grmenje topov ter detonacije letalskih bomb. Kmetje iz Galičice pripovedujejo, da je včeraj prišlo do hudih bojev med letali nad jezerom. Mnogo Ohridčanov je včeraj stalo ob jezerski obali ter poslušalo detonacije bomb. Zelo močne so bile popoldne ob 1 do 3. Sodeč po detonacijah smatrajo, da so bili razen postojank ob Prespanskem jezeru bombardirani tudi drugi cilji v Grčiji in Albaniji. Na obeh straneh se pripravljajo na odločilno bitko, ki se je, kakor kaže, tudi že začela.

O položaju na italijansko-grškem bojišču, ima »Pravda« še naslednje dve poročili, prvo iz Peči, drugo pa iz Djevdjelije. V poročilu iz Peči pravi:

»Po poročilih, ki prihajajo s severnih bojišč, je v korčanski pokrajini v teku hud boj med grškimi in italijanskimi četami. Močno topovske grmenje in detonacije letalskih bomb, ki se slišijo čez dan tudi na naše ozemlje, dokazujejo, da so vsa ta poročila resnična. Čeprav sta zadnje dni oba vojskujočja se tabora zbirala čedalje številnejše čete in vojni material, vojaške priprave na obeh

straneh še niso prenehale. Italijani so včeraj pri Korči dobili nova ojačenja. Ravno tako tudi Grki. Po strminah planine Bigle prevažajo neprenehoma topništvo in nove čete. Da pa sovražna letala ne bi zapazila teh grških priprav, pošiljajo Grki ojačenja navadno samo ponoči. V boju na odseku Korči so Italijani začeli uvajati tudi konjeniške oddelke. Po poročilih z meje se je ta italijanska konjenica včeraj bojev že udeležila. Boj v glavnem poteka na odseku reki Devoli ter v bližini gorovja Bigle. Italijanske čete so tudi večkrat napadle grške utrjene postojanke, toda Grki so tudi izvedli več napadov. Splošno prevladuje vtis, da bo te dni prišlo do odločilne bitke, ki prihaja kot logična posledica velikih priprav v zadnjih dneh.

V poročilu iz Djevdjelije pa dopisnik pravi, da danes tu niso slišali eksplozij letalskih bomb. kakor tudi ne grmenje topov. Z najjužnejše točke naše meje je prišlo pozno snoči poročilo, da so tam ljudje slišali streljanje. Toda tudi ta poročila potrjujejo, da so detonacije slabe in zelo redke. Po tem poročilu v severni Grčiji zvečer ni bilo napadov. Sicer pa za takšne vojaške akcije tudi vreme ni ugodno.

Po poročilih iz Soluna, to grško mesto že sedem dni ni bilo bombardirano. Železniški promet na progi Solun-Idomeni-Djevdjelija poteka še nadalje normalno. Iz Grčije prihajata vsak dan po dva vlaka. Prvi okoli pol 11. dopoldne drugi pa 14. Prvi vlak vozi pošto ter potnike iz Grčije, drugi pa sprejema morebitne potnike, ki so namenjeni na Grško.

Pet letalskih napadov na Valono

Grško vrhovno poveljstvo je v svojem 20. uradnem poročilu sporočilo, da je predvčerajšnjim na osem bojišču vladala zelo velika delavnost, tako pehote, kakor tudi topništva in letalstva. Grške in angleške letalske skupine bombardirajo italijanske čete pri njihovih premikih. Zjutraj so petkrat bombardirali Valono, enkrat pa Sancto Quaranto in Agiokastro. Britanska letala so bombardirala most južno od Ohridskega jezera, v trenutku ko so šle čez eno italijanske čete. Izgubljeni sta bili dve grški in dve angleški letali.

Nove grške postojanke zahodno od Korče

Dalje uradno poročilo poudarja zelo uspešno sodelovanje letalstva s pehoto. Na odseku južno od Korče drže grške čete nove postojanke. Podtajništvo v grškem ministertvu za javno varnost je snoči sporočilo, da je italijansko letalstvo bombardiralo nekatere kraje, pri čemer je bilo več človeških žrtev.

Tuja letala bombardirala Kičevo

Belgrad, 17. nov. m. O današnjem bombardiranju Kičeva je bilo preko agencije Avale izdano naslednje uradno poročilo:

Dne 17. novembra okoli 4 zjutraj so tuja letala letela nad Bitoljem in Kičevom. Zaradi žive akcije naše protiletalske obrambe in naših lovskih letal, ki so takoj vzletela, so tuja letala mogla odvreči bombe samo v okolici Kičeva, nedaleč od dveh bližnjih vasi, nakar so se hitro umaknila in zapustila naše zračno področje. Človeških žrtev ni bilo ter je škoda samo stvarnega značaja.

Veles, 17. nov. m. V Velesu je bil danes dvakrat protiletalski alarm. Prvi je bil ob 4.45 zjutraj. Alarm je trajal do 5.50. Drugi znak je bil ob 8.55, ki je trajal do 9.29. Doslej je bil v Velesu že štirikrat dan znak za nevarnost. Nad mestom niso opazili nobenega letala. Pozneje se je zvedelo, da je letalo preletelo nad Kičevim našo mejo. Meščanstvo je sprejelo znak za nevarnost popolnoma hladnokrvno.

Bitolj, 17. nov. m. Davi ob 4 je neznano letalo spet letelo nad Bitoljem. Dan je bil znak za nevarnost. V akcijo so stopili protiletalski topovi in streljnice. Letalo ni bombardiralo mesta. Letalo je letelo proti Kičevu. Znak za nevarnost je bil tudi ob 8.30, ko se je spet pojavilo v našem zračnem prostoru tuje letalo in se je hitro izgubilo v neznano smer. Tuja letala so opazili nad našim ozemljem tudi popoldne ob treh. Videli so skupino treh bombnikov pri Stenu. Ob pol 4 je preletela Sten skupina šestih bombnikov, ki so leteli proti Plavi Zvezdi v Albaniji.

Hitler bo obiskal Stalina?

Newyork, 17. nov. b. Associated Press. Iz Budimpešte javljajo, da se v diplomatskih krogih širijo govorice o senzacionalnem sestanku v Moskvi. Omenjena agencija pravi, da bi Hitler zaradi nekkih dogodkov, ki so zelo važni, moral obiskati Stalina v Kremlju.

Napad angleških ladij na Mogadisciu

London, 17. novembra. o. Angleška admirali-teta poroča, da so angleške vojne ladje močno bombardirale italijansko luko Mogadisciu v Somaliji. Bombardirale so v glavnem vojaške objekte in pa ladje, ki so bile zasidrane v luki. Obrežne baterije so odgovarjale in vnel se je hud boj. Letalci, ki so šli na izvidniški polet na Mogadisciu, pravijo, da so povzročili veliko škodo. Nobena angleška ladja ni bila poškodovana.

Japonci dolže Angleže grdih namenov z Indokino

Tokio, 17. novembra. AA DNB: Japonski listi in agencija Domej prinašajo v senzacionalni obliki vesti iz Hanoja, ki pravi, da so Angleži poskušali napasti francosko Indokino. S pomočjo pristavcev generala de Gaulla kakor tudi s pomočjo židovskih krogov izvajajo Angleži v pokrajini Saigon še hujšo protijaponsko propagando. Angleži poleg drugega trdijo, da so Japonci hoteli pobasati pokrajino Saigona. Agencija Domej javlja, da je bivši generalni guverner francoske Indokine Catroux na podlagi nekega zaupnega povelja generala de Gaulla imel daljši razgovor z maršalom Čangkaj-škom in da je takoj nato odpotoval v Singapor. Angleški načrt predvideva kitajski napad s severa v pokrajino Tonking, dočim bi Angleži napadli z juga iz zasedenega Saigona.

Ostra letalska borba med Italijo in Anglijo

Angleži so bombardirali tudi Bari in Neapelj. Hudi letalski napadi v severni Afriki

Nekje v Italiji, 17. novembra. Službeno poročilo vrhovnega poveljstva italijanske oborožene sile se glasi:

Včeraj so se na grški fronti razvijali napadi in protinapadi, ki so bili posebno hudi na odseku devete armade. Naše letalstvo je ob sodelovanju čet bombardiralo pota, železniške proge, so-vražničkove postojanke in topniške postojanke. Bombardiranje je povzročilo požare in eksplozije ter so bile pretrgane prometne zveze. Letalstvo je ob-streljevalo tudi zbirališča čet. Eno naše letalo se ni vrnilo.

Naše letalstvo je bombardiralo pristaniške naprave v Subi in Aleksandrijskem pristanišču. V severni Afriki je naše letalstvo bombardiralo sovražna letalska oporišča v El Dabi in Maten Babusu, kjer so nastali ogromni požari. Naše letalstvo je bombardiralo tudi naprave v Marsa Matruhu in železniško progo med Marsa Matruh in Amasino. Neki tovorni vlak, ki je vozil in je imel okoli 30 vagonov, so bombe zadele in so ga letalci nato ob-streljevali s streljnicami. Naša letala, letela zelo nizko, so napadla barake in okoli 30 sovražnih mo-tornih vozil ter streljala s streljnicami nanje. V Alim el Islagiju, 40 km južno od Sidi el Baranija, so naša letala metala bombe manjšega kalibra in povzročila veliko škodo. Nastali so požari.

Sovražna letala so naletela na hiter in pre-cizen odgovor, ko so na slepo srečo metala bombe na Solun, Bardijo in Benghazi. Ranjeni sta bili dve osebi, stvarne škode pa sploh ni bilo. Naša letala so sestrelila sovražno letalo tipa »Lisander«. Neko

naše letalo se je pri zasledovanju sovražnika do-taknilo tal in se je razbilo. Oddelke italijanskih letal v vzhodni Afriki je bombardiral naprave in pristanišče Sudan. V bitki s sovražnimi lovskimi letali so naša letala sestrelila eno sovražno letalo tipa »Gloucester«. Ob priliki sovražnih poletov nad Asmaro in Masao ni bilo žrtev niti stvarne škode. V Masau je bilo sestreljeno neko sovražno letalo. Sovražna letala so metala bombe na Bari. Bila sta dva ranjena, stvarna škoda je majhna. Sovražna letala so metala bombe tudi na Neapelj. Ob tej pri-liki je bila ubita neka oseba in porušeni nekaj stanovanjskih hiš.

Nemci poročajo o potopitvi treh angleških ladij

Uradno poročilo pove tudi, da so angleške bombe poškodovale nekaj vojaških objektov

Berlin, 17. nov. Nemško vrhovno poveljstvo poroča: Ob priliki napadov, ki so jih nemška le-tala izvedla na London v noči med 15. in 16. no-vembrom, je bil zadet, kakor se je naknadno iz-vedelo, most Waterloo, železniška postaja v Pa-dingtonu, plinarica v Canuingtonu, kakor tudi druge naprave blizu trgovskih dokov, kjer so na-stali požari. V raznih mestih južne Anglije, v Portsmouthu in Southemptonu so bili bombardirani

rani važni vojaški cilji. Napadi na London so se nadaljevali 16. novembra, kakor tudi napadi na razne pokrajine jugovzhodne angleške obale. — Danes je nemško letalstvo bombardiralo številne ladje. V teh bombardiranjih je naše letalstvo po-topilo neko trgovsko ladjo (8000 ton), petrolejsko ladjo (3000 ton) in neko tovorno ladjo (2000 ton). Dve drugi tovorni ladji sta hudo poškodovani. Mi-niranje angleških pristanišč se nadaljuje. — Dne 16. novembra dopoldne smo močno streljali na neki angleški konvoj v Rokavskem prelivu.

Angleška letala, ki so prodrla nad nemško ozemlje v noči med 16. in 17. novembrom, so zlasti bombardirala Hamburg, Bremen in Kiel. Bombe so povzročile majhno škodo na važnih vo-jajških objektih. Neka zažigalna bomba je padla na dok. Toda požar so hitro pogasili. Izvršen je bil napad tudi na neko bolnišnico, toda številne bom-be so padle na dvorišče in niso povzročile nobene škode. Drugi napadi angleškega letalstva so ve-ljali naselejem in mestnim četrtim, kjer živi ci-vilno prebivalstvo. Izbruhnili je nekaj manjših požarov, ki so jih hitro pogasili. Mnogo bomb je padlo v Labo ali na prazen prostor. Bilo je 14 mrtvih in več ranjenih. V noči med 16. in 17. novembrom je obrežno topništvo sestrelilo neko sovražno letalo na severni francoski obali. Isto noč je nemško protiletalsko topništvo sestrelilo neko drugo angleško letalo nad Hamburgom. Nem-ske lovske letalske formacije so sestrelile tretje angleško letalo.

Hamburg je bil zopet hudo bombardiran

London, 17. nov. o. Snočni angleški napad na Nemčijo je bil v glavnem izvršen na Ham-burg, kjer so zmetali več ton bomb na elek-trarno Alpina, ladjedelnico Blum & Voss, glavni kolodvor in železniška križišča. Letala, ki so bombardirala Hamburg okoli polnoči, so po-vzročila ogromno škodo in zanelila več velikih požarov. Druge skupine letal so bombardirale Dunquerque in Antwerpen, kjer imajo Nemci svoje ladje. Podnevi pa so angleška letala bom-bardirala petrolejske rafinerije v Kölnu in Bre-menu. Bombardiran pa je bil tudi Dortmund in emski prekop. S tega poleta se troje letal ni vrnilo.

London, 17. nov. o. Danes je priletelo nad Anglijo več skupin sovražnih letal, katere pa so deloma angleška lovska letala razkropila. Le

Vesti 18. novembra

Na pisanje ameriškega tiska se hudojejo itali-janski listi in mu posebno zamerijo, da po-klanja vso vero angleškemu poročilu o pomor-skih zmagah v Sredozemskem morju. Listi pra-vijo, da ameriški tisk laže in da se bodo Ame-ričani še prehitro prepirali, da prede trda Veliki Britaniji, ne pa Italiji.

Jugoslovanski prometni minister inž. Nikola Be-šlić je danes prispel v Budimpešto na povabilo madžarskega prometnega ministra. Minister Bešlić bo stopil v stik z gospodarskimi krogi Madžarske, imel pa bo tudi predavanje o vlogi in pomenu železnice v mednarodnem prometu. Istočasno se mudi v Budimpešti tudi ravnatelj ravnateljstva za zunanjo trgovino dr. Rude Bi-čanić, ki bo študiral organizacijo in poslovanje madžarske izvozne družbe.

Posebna sovjetska delegacija bo prišla v krat-kem v madžarsko prestolnico, da se bo po-gajala za nov madžarsko-sovjetski gospodarski sporazum. To bi bilo nadaljevanje pogajanj, ki jih je pred mesecem v Moskvi imela ma-džarska delegacija pod vodstvom Alfreda Mikla.

V Sovjetski Rusiji bodo slovesno proslavili tri-deseto obletnico smrti velikega pisatelja Leva Tolstega. Za to priliko so popolnoma prenovili njegov rojstni kraj v Jasni Poljani, kjer je Tolstoj preživel večino svojega življenja. Tol-stojev dom so proglasili za narodni muzej.

Petdeset nemških častnikov napadalnih čet se nahaja v Rimu. Hodili bodo v šolo za italijan-ske kolonialne policaje in bodo skušali s tem dobiti osnovno izobrazbo za svoje delo v kolo-nijah, katere misli Nemčija dobiti po zlomu Velike Britanije.

Naglo sodišče je v Genovi obsodilo na smrt dva razbojnika, ki sta vlamljala v stanovanja po-noči, ko je bilo mesto zmerom zatemnjeno. Trije njuni tovariši pa so dobili po trideset let težke ječe.

Britanska admirali-teta in z njo angleško časopisje znova zavračata italijanske vesti, da bi itali-janska podmornica s torpedi trikrat zadela in po-topila v Sredozemskem morju bojno ladjo »Ra-millies«. Angleži pravijo, da imenovana ladja opravlja svojo dolžnost v tistem delu Sredo-zemskega morja, v katerega jo je poveljstvo poslalo.

Po nagli smrti Sabri-paše je postal predsednik egiptске vlade Siri-paša, ki je obenem tudi no-tranji in zunanji minister. V novi vladi je Junus Saleh dobil vojno ministristvo, prejšnji vojni minister pa je postal gospodarski mi-nister. Vlado sestavljajo iste politične stranke, kakor so prejšnje.

O dogodkih v Egiptu piše italijanski tisk, da se Anglija na vse kriplje trudi, da bi Egipt po-tegnila v vojno proti Italiji in še posebno pri-tiska na mladega kralja Faruka. »Giornale d'Italia« izraža svojo željo, naj bi Bog dal kralju Faruku toliko modrosti, da bi se angleškim poskusom znal upreti. Italija ponovno zagotavlja, da se vojskuje le z Anglijo, ki je v enaki meri tudi sovražnik Egipta.

Poleg mestne katedrale in starega kraljevega dvorca je od nemških bomb v Coventryju po-rušena tudi knjižnica, pet kinematografov, eno kopališče, dva velika hotela, dvanaest kavarn, dva kluba in eno uredništvo. Požar je uničil osem trgovskih lokalov. Bombe so padale tudi na pokopališča.

Vlada Združenih držav je odločno protestirala pri španski vladi proti odpravi mednarodnega statuta v Tangerju. Združene države ne bodo priznale sprememb, ki bi šle izključno v korist Španije.

Poročilo o letalskih izgubah:

Včerašnje nemško poročilo:

3 angleška letala zbita, vsa nemška so se vrnila.

Današnje angleško poročilo:

11 nemških letal uničenih, 7 angleških izgubljenih, 3 piloti rešeni.

Minister dr. Krek v Kamniku

Kamnik, 17. novembra. Danes dopoldne ob 9 je bil v Kamniku skli-can sestanek okrajne organizacije JRZ za kam-niški okraj. Sestanka so se udeležili zastopniki vseh krajevnih odborov brez izjeme in so bile tako zastopane prav vse občine. Sejo je začel bivši narodni poslanec g. Ivan Štrcin, ki se je vsem zahvalil za veliko udeležbo, posebno toplo pa je pozdravil navzočnega ministra dr. Miha Kreka. Takoj nato je minister dr. Krek v enournem govoru razložil navzočim notranji in zunanje politični položaj. Udeleženci so se ministru dr. Kreku za izčrpno poročilo in nadvse zanimiv prikaz politič-nega stanja zahvalili z navdušenim ploskanjem. Po končanem sestanku je minister dr. Krek sprejel več deputacij in posameznikov.

Izvoz koruze naj se omeji ali celo ustavi!

Belgrad, 17. nov. m. V lučjašnji dvorani trgovske zbornice sta bila dopoldne dva občna zbora in sicer občni zbor Združenja belgraj-skih izvoznikov in Združenje izvoznikov kra-ljevine Jugoslavije. Prvega je začel predsednik Kosta Živanović in je razprava na njem v glavnem potekala o zvišanju članarine in o popolni odepitvi tega združenja od društva izvoznikov kraljevine Jugoslavije. Takoj po tem občnem zboru se je začel občni zbor Združenja izvoznikov kraljevine Ju-goslavije, na katere mje govoril predsednik Sta-nojević o gospodarskem položaju v naši državi v zvezi z izvozno trgovino. Opozoril je na drugi-ma na potrebo, da se zmanjša ali pa po-polnoma ustavi izvoz koruze iz naše države, to pa zaradi slabega letošnjega pridelka.

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Današnja nedelja je bila ena onih znanih pustih jesenskih nedelj. Ves dan je bilo oblačno in temni oblaki so se podili kar nenehoma od jugozapada proti severovzhodu. Sem pa tja so padle tudi kapljice dežja. Vreme je bilo pač takšno, da tudi prijatelji naše lepe ljubljanske okolice in njenih gričev niso pihali v naravo, kot je to njihova nedeljska navada. Ostali so kar lepo doma in malo je bilo onih, ki so se kljub težkim oblačkom podali v jesenske gozdove, na bližnje ljubljanske vrhove. Zelo živahna je bila tudi današnja ljubljanska promenada, pa tudi sicer je bil v mestu velik živ-zav. Lepo so bile obiskane predstave v Operi in Drami, pa tudi drugi ljubljanski odri so bili deležni lepega obiska. Seveda so tudi kino, podjetniki prišli na svoj račun. Tudi kavarne in gostilne so imele veliko gostov, ki so preživljali pusto nedeljo ob krvavicah, pečenicah in dobrem vinu. Popoldne je kaj kmalu padel mrak in ob pol petih je bilo že kar temno. Ob petih pa je počasi pričel padati dež in vse kaže, da noch ne bo minula brez božjega blagoslova od zgoraj.

Batova trgovina odprta

Včeraj dopoldne so delavci, ki so bili pri delu okoli zunanjih priprav zaposleni, dokončali zadnja dela, kajti ob treh popoldne je bila najavljena otvoritev nove Batove trgovine, v kateri trgovski hiši v središču mesta nasproti pošte. Nad nadstreškom med lepimi izlozbojmi je bila stavba okrašena s venci zelenega smrečja in s številnimi državnimi zastavami. Nad glavnim vhomod je bil velik napis: »Služimo narodu«. Velika izlozbojna okna so bila do otvoritve občinstvu zastrta s papirjem.

Do tretje ure so se zbrali v prostorni trgovini razen bana dr. Natlačena, škofa dr. Rožmana, župana dr. Adlešiča, g. Kaveca, planinskega brigadnega generala Lukiča, še druge osebnosti iz našega narodnega gospodarskega življenja. V ozadju trgovine je bil postavljen z zelenjem lepo okrašen oltar. Ob treh je škof dr. Rožman opravil blagoslovni obred. Po blagoslovu je zbrane odlične nagovoril ravnatelj Batove podružnice v Ljubljani, g. Kavec, ki je najprej opravičil odsotnost generalnega ravnatelja za Jugoslavijo gosp. Maksimoviča, nato pa v lepem govoru podčrtal glavne misli, ki se jih podjetje drži pri svojem delu. Dejal je, da hoče nuditi podjetje, kot je to bilo doslej, svojim odjemalcem najboljšo postrežbo pri zmogljivih cenah. Svojem sodelavcem pa bo podjetje nudilo v novi stavbi kar največ udobnosti, tako v stanovanjih, kopalnicah, lepih terasah za sončenje, knjižnicah in drugih razvedrilih. Gospod Kavec je poudaril, da je Bata vključil težkim časom, v katerih je začel graditi to lepo palačo, stavbo dokončal, boreč se z mnogimi težavami in napori. H koncu govora se je predvsem zahvalil državnim, banovskim in občinskim oblastem, ki so bila vedno uvidneva in po svojih močeh lajšala težave pri gradnji stavbe ter sicer šle vodstvu v vsakem pogledu na roko. Prav posebno pa se je gospod ravnatelj zahvalil vsem g. podjetnikom, ki so v stavbo vložili ves svoj trud, vse svoje znanje, vso svojo podjetnost.

Vso svečanost, tako pri blagoslovu, kakor tudi pozneje je povzdigovala žel. godba »Sloga« pod taktirko g. Svetela, ki je odigrala dva cerkvena korala, zunaj pa je priredila kar cel koncert.

Po govoru g. Kaveca, je ta povabil zbrane goste k okusni malici, kjer so jim postregli uslužbenici trdke.

Seveda je otvoritve prisostvovalo na cesti nekaj tisoč ljudi. Po otvoritvi so odstranili papir z izlozbojnih oken. V soboto, kakor tudi danes zvečer osvetluje nekaj žarometov novo Batovo stavbo, okrog izlozbojnih oken se tare na stotine ljudi, pa tudi notranjost si ogleduje občinstvo, ki kar ne more prehlaviti udobnosti nove trgovine. Na novo stavbo in lepo trgovino smo Ljubljanci res lahko ponosni.

Dve, od ministrstva predpisani šolski nalogi

Dne 15. t. m. so pisali po vsej državi šolske naloge, katerim je bila predpisana tema. Ministrstvo prosvete je dalo dva naslova, in sicer za 4. in za 8. razred enakega, za 7. razred pa drug naslov. Prvi naslov se je glasil: »Ljubezen do domovine nam nalaga dolžnosti do nje«. Naslov za sedmi razred pa je bil: »Na delu naših prednikov smo si postavili dom sedanosti«. Obe nalogi sta kaj težki, saj zahtevata od dijaka pregled

vse naše jugoslovanske zgodovine, književnosti in vseh drugih prizadevanj, ki so pripomogle, da se je ustvarila velika Jugoslavija. Glavni poudarek pri teh nalogah je gotovo bil v tem, da dijak pred vsem pokaže vso stoletno borbo, vse žrtve in trpljenje za to svobodo. Ne samo, da je domovinska ljubezen nekaj, kar je v nas samih, ki smo zrasli na tej zemlji, ta ljubezen se mora javljati tudi v dejanjih. Samo pogled v zgodovino nas prepriča o tem, saj so vsi naši predniki darovali in žrtvovali svoje najvišje: življenje, v blagor in za svobodo te domovine. Iz krvi in znoja je zrasla Jugoslavija. Ta zavest, ki jo mora imeti vsak državljan, nas mora podžigati, da vztrajamo in da ne omaguemo, ampak da gradimo in samo gradimo to domovino, ki nam je del našega sreča. To naj bi bil najbrž smisel teh nalog. Zanimivo bi bilo vedeti, kako so te naloge izpadle. Ali je v njih res kaj velikega idealizma, ali je naša mladina res globoko zakoreninjena v svojem narodu, ali je naša? Naloge bodo govorile o tem dovoli. Zato je hvalevredno od prosvetnega ministrstva, da je sploh predpisalo ti nalogi. Pametno je tudi, da bo najboljša naloga nagradilo.

Novinarji za siromašne srednješolce

Svoj letošnji prvodecembrski koncert, katerega program bo v celoti izvajala ljubljanska filharmonija, so namenili slovenski novinarji za pomoč siromašnim dijakom ljubljanskih srednjih šol v najtežjih zimskih mesecih. Da bi bila ta pomoč čim izdatnejša, so se obrnili na razne dobrotnike s prošnjo za prispevke v ta dobroteljni namen. Ob tej priliki opozarjamo na to, da so samo poklicni novinarji, člani novinarske stanovske organizacije upravičeni pobirati prostovoljne prispevke in oglaševati za koncertni program.

Dva delavca je zasulo

Danes v nedeljo sta dva delavca imela opravka pri kanalizaciji novih stavb v Kobariški ulici. Tam gradi stavbenik Pire dve hiši. Da bi malo več zaslužili, so delavci delali tudi včerajšnjo nedeljo. Dva delavca sta izkopala kanal za napeljavno vodovoda, ne da bi pri tem delala opaz in se tako zavarovala pred zasipanjem zemlje. Ker je zemlja od neprestanega dežja dokaj razmočena in je bil jarek že precej globok, se je zemlja na delavca danes nenadoma pogreznila. Na reševalno postajo so očitno telefonirali, da je zasulo dva delavca, ki molita samo nogi iz zemlje. Seveda so reševalci takoj pohitili z orodnim in reševalnim avtomobilom na kraj nesreče. Stvar kar hvala Bogu ni bila tako resnična, kakor je je govoril telefon. Res da je zemlja zasula delavca, vendar pa ne tako močno in so prvega delavca že sami navzoči ljudje potegnili iz zemlje, drugi pa je bil zasut le do kolen. Tudi tega so reševalci rešili iz objema zemlje. Oba delavca Goramovič Osmar in Kebel Alfonz nista utrpela nobene telesne poškodbe in bosta jutri že lahko nadaljevala z delom. Res, sreča, da ni bilo kaj hujšega.

Nesreča ali samomor

Danes popoldne se je na progi med postajama Jarše in Groblje dogodila smrtna nesreča, ki je zahtevala življenje Fleischerja, tkalskega mojstra, uslužbenega v neki tekstilni tovarni v Jaršah. Bil je v družbi s svojimi prijatelji, ki so bili v zadnjem vagonu Kamničana. Kar nenadoma pa se je iz stopnišča pognal pod kolesa vlaka in je tako malo verjetno, da bi bil padec vzrok nesrečnega naključja. Padec je bil za Fleischerja usoden, ker so mu kolesa odrezala glavo in je ostal na mestu mrtve. Kaj je nesrečneža pognalo v obup, je še neznano.

Zagrebski »Grabancijaši« pridejo v Ljubljano

V dvorani kina Sloge bodo jutri in v sredo ob 20. priredili dva zabavna večera

Pod okriljem sekcije Združenja gledaliških igralcev v Ljubljani priredi zagrebsko humoristično gledališče, tako zvani »Grabancijaši«, dva zabavna večera s humorističnim veselim programom v dvorani kina Sloge.

vezali, da bodo sodelovali s silama osi, da bi preprečili angleške spletke. Tako bo ustvarjena koalicijska sila, ki so neposredno zainteresirane, da britanski imperij izgine. V tej vojni Anglija računa samo na eno pomoč, na pomoč Združenih držav. Tako se bo poleg koalicijske sila osi pripravljala anglosaksonski blok, v katerem bo Anglija vodila borbo, v Združenih državah pa se bo preskrbovala. Ansaldo pravi, da velika ameriška industrija predstavlja samo utvaro, ker poleg proizvodnje je treba tudi tisto, kar se proizvajata, dobaviti. Združene države bi morale dobavljati osemkrat več letal kakor pa jih imata sila osi. Ansaldo na koncu članka pravi, da v tej gigantski borbi odločitev zavisi od odpora enega in drugega. Odločilni udarec pa bo zadala tista sila, ki bo do konca gospodar in bo imela več vere in sile.

De Gaulle - gospodar Gabona

London, 17. nov. o. Vrhovno poveljstvo de Gaullovi čet v Afriki je izdalo to-le službeno poročilo: Celotna francoska kolonija Gabon v francoski Ekvatorialni Afriki se je pridružila francoskim svobodnim imperialnim silam. Komunikacije avaja, da se je predalo mesto Port Gentil, ki je drugo največje pristanišče Gabona, brez vsakega boja. General de Gaulle je obiskal v petek Libreville in sprejel vojaške in civilne oblastnike ter ugotovil, da ni bil niti eden civilist ubit ali ranjen. Veliko število vojakov v koloniji Gabon se je prostovoljno prijavilo v de Gaullovo vojsko.

Zemunska vremenska napoved: Spremenljivo vreme, zlasti na severni polovici. Sicer pretežno oblačno po vsej državi. Dež bo na zahodni polovici. Toplotne spremembe majhne.

»Proga,« na kateri precej Ljubljancinov redno ubija svoj dolgčas

Ljubljana, 17. novembra.

Lepa, čista je Aleksandrova cesta, njen začetek tam, kjer se odcepi od Dunajske, postaja že kar impozanten. Mogočne stave strme z obeh strani vanjo. Zdaj, ko so padle izpred nove Batove palače še zadnje napote, je že kar čisto velikomesten. Višje gori stoji hiše bolj naredko, dovolj je prostora tudi za vrtnice na levi strani. Njen počaljšek je na ono kraj Bleiweisove ceste in še naprej gor, od železniškega prehoda pa do prvega drevja pred vodometom znano, lepo urejeno sprehajališče, ki si ga je bil zamislil mojster Plečnik, ta neumorni krasiclec in najboljši lepševalec našega mesta.

Na tem prostoru, od Glavne pošte pa do pričetka pravega, gozdnatega Tivolija, je posebno živo vsak dan ob nekih določenih urah. Takole od poldneva pa do ene, še bolj pa od šestih pa tja do očetih zvečer. Poleti se čas sprehajanja premakne še bolj v noč. Vsa Ljubljana ta prostor pozna pod imenom »promenada«. Če je promenada v praksi že po drugih mestih, zakaj ne bi bila še pri nas, v Ljubljani? Saj v nobeni reči nočemo ostajati za drugimi mesti.

Kdo vse hodi na promenado

Na prvem mestu je seveda nežna mladina, ponajveč učeča se mladost, up in nada naroda za bodočnost. Fantje in punce. Prilike za spogledavanje nič koliko. Gor in dol hodijo in se srečavajo. Sto stvari oberejo prijateljice, ko hite od enega konca promenade do drugega. Pozdravljanje, ogovarjanje, dovpti. Poznavstva se sklepajo, srčne vezi se navezavajo. Za marsikoga je promenada privlačna prav zaradi tega in zato se tudi doma dobro uredi in »ustimajo«, da bi napravili na zastopnice nežnega spola, odnosno na zastopnice junakega čim »boljši« vtise.

Drugim take reči ne hodijo na mar. Na promenadi pa že ne bom izbral svoje »srčne slabosti«, si mislijo. Stalne družbe se zbirajo ob teh »oficielnih urah«. Športniki, študentje, ki skupaj stanujejo ali so doma iz istih krajev, »krokarske družince« itd. V začrepi glede snovi, ki bi jo obravnavali, niso nikdar, nikdar ne zastane pogovor. O politiki se menijo. O študijah, o profesorjih, o mojstrih, o dekletih, o tem, kje so snoči preživeli večer, kaj je sicer novega, kakšen je film, ki zdaj teče v Uniju ali v Matici, ali se »splača« iti v gledališče. Vmes padajo dovpti, zafrakcije in podobno. Ko se skupine dovolj nastoje, se premaknejo, oblezejo promenado od enega kraja do drugega ali pa samo do Bleiweisove ceste — do konca »asfalta«, dokler se lepo hodi.

Ko se ura premakne čez osmo zvečer — poleti čez deveto — se začenja promenada redčiti. Sprehajalci odhajajo domov, večina šele večerjat. Počasi izginejo tudi zadnji, najtrdovratnejši, in tisti, ki namenoma prihajajo, bolj pozno, ko že ni več toliko gneče in se ni treba kar naprej umikati.

Aleksandrova cesta poleti in pozimi

V poletnih mesecih, ob času, ko večina »učence« mladine« odrine na počitnice, je v opoldanskem času promenade na Aleksandrovi cesti manj sprehajalcev. Toliko več pa jih je zvečer. Tedaj priče vse na plan, saj v sobah zvečer skoraj ni mogoče zdržati zaradi velike

vročine. Od častnika in podčastnika do bančnega ravnatelja, uradnika in tipkarice. Dolgo se oglašajo v odprta okna hiš ob cesti šum korakov, vrvež in glasovi. V tem vročem letnem času oživi vsa promenada — od pošte pa prav tja do vodometu. Na klopeh pa sede tisti, ki se jim ne da hoditi in rajši zložno opazujejo ljudi, ki se počasi pomikajo mimo. Za te vedeže je v poletnih večerih prava steka.

Kaj živahna pa je promenada poleti tudi od kislih, deževnih nedelj, ko se ljudje ne morejo odpraviti kopat. Okrog poldneva je toliko sprehajalcev in »postajalcev«, da se tisti, ki mora po opravkih, skozi to gnečo komaj prerije. Drugače pa ob nedeljskih dopoldanskih urah tam vlada mrtvilo. Kdor se ne gre kupati ali ne odpravi na kakšen izlet, se pomudi rajši doma ali pa krene kam v senco. Kdo bi se brez potrebe paril in potil na vročem soncu.

S povratkom študentov promenada že v zgodnji jeseni spet oživi. Le ob hudih deževnih dneh je malo manj prometa, sprehajalci ostanejo doma ali pa se zgneto v pasažo. V zmanjšanem obsegu je dobra tudi ta promenada.

Ko postane mrzlejšje, prihaja večer za večerom manj ljudi. Najbolj vneti »shajalci« in obiskovalci te ceremonije, ki obstoja v večerni hoji gor in dol ter se jim zdi že kar nekakšna družabna dolžnost, pa vztrajajo tudi v najhujši zimi. Nekaj »promenadarjev« se je obdržalo celo takrat, ko so v Ljubljani termometri kazali rekorderno nizke temperature — po 20° in še več stopinj Celzija pod ničlo. Seveda so se zadržali manj časa, prišli in sprehajali pa so se kljub temu. Njim je promenada postala že tako neobhodno potrebna, da se jim zdi, če jih enkrat ni, kakor bi se bile med njihovo odsotnostjo zgodile tam edinstvene važne reči, ki jih za nobeno ceno ne bi smeli zamuditi.

Dobrim srcem Ljubljane

Plemeniti poziv, ki je z njim lansko zimo Nj. kr. Vis. knežinja Olga kot pokroviteljica Osrednjega odbora za zimsko pomoč povabila vsa jugoslovanska mesta k zbiranju prispevkov za rezeve, je naravno tudi prebivalstvu Ljubljane segel globoko v srce.

Združili so se zastopniki vseh stanov z mestnim županstvom na čelu in zastavili vse sile, da olajšajo revežem njihovo budo in jih vsaj delno obvarujejo pred tegobami ostre zime.

Tudi letos je akcijski odbor za zimsko pomoč že na delu, ker se zaveda, da so potrebe še večje zaradi naraščajoče druginje, ki je poleg drugih najbolj prizadela revne in siromašne sloje našega mesta.

Hvalevredno in z veliko dobrosrčnostjo se je odzvala dobra Ljubljana našemu klicu lanske zimo; zato apeliramo tudi letos na vse in vsakogar, predvsem pa na pridobitne in premožnejše sloje, da pomagajo s svojimi prostovoljnimi prispevki odboru za zimsko pomoč zbrati potrebno vsoto za olajšanje bede najbolj potrebnim.

Zimsko pomoč najbednejšim ni samo zadeva časti in srca, temveč obenem socialna dolžnost, ki ne pozna in ne dovoljuje izjem.

Podpisani častni in delovni odbor za letošnjo »Zimsko pomoč« v našem mestu se obrača danes zopet na vas s pozivom:

Cast ljubljanskega mesta in razumevanje za težki položaj revnih slojev nam vevlata, da z zbirko prispevkov za »Zimsko pomoč« damo na poziv Nj. kr. Vis. knežinje Olge odgovor, ki bo izprizhal srčno kulturo glavnega mesta Slovenije. Zavedajmo se, da je danes bolj kakor kdaj koli na mestu klic našega pesnika:

Odpi srce, odpi roke,
otiraj bratovske solze!

Prispevke za »Zimsko pomoč« sprejema Mestna hranilnica ljubljanska, upravlja in njih uporabo pa nadzoruje podpisani odbor.

Ljubljana, 16. novembra 1940.

Zupan mesta Ljubljane: dr. Juro Adlešič l. r.; poveljnik mesta: brigadni general Ljubomir Stelanc; dr. J. r.; poveljnik dravske divizijske oblasti: škof vič, l. r.; poveljnik dravske divizijske oblasti: škof ljubljanski: dr. Gregorij Rožman, l. r.; Zbornica za trgovino, obrt in industrijo: Avgust Tosti, l. r.; komisar: Zveza industrijcev: Franc Heinrich, l. r.; Društvo bančnih zavodov: dr. Ivan Slokar, l. r.; predsednik: Krajevna zveza zavarovalnic za Slovenijo: dr. Josip Dermastia, l. r.; predsednik: Združenje trgovcev: Viktor Meden, l. r.; predsednik: Društvo industrijcev in veletrgovcev: Stane Vidmar, l. r.; predsednik: Prvo društvo hišnih posetnikov: Ivan Frelih, l. r.; predsednik: Društvo posetnikov novih hiš: Ivan Kos, l. r.; predsednik: Delavska zbornica: Viktor Kozamernik, l. r.; predsednik: Odvetniška zbornica: dr. Janko Zirovnik, l. r.; predsednik: Notarska zbornica: dr. Andrej Kuhar, l. r.; predsednik: Zdravniška zbornica: dr. Valentin Meršol, l. r.; predsednik: Lekarska zbornica: mr. ph. Milivoj Leustek, l. r.; predsednik: Lužniška zbornica: inž. Milko Pirkmajer, l. r.; predsednik: Dentisti-tehnična zbornica: Henrik Franken, l. r.; predsednik: Vrhovni socialni svet mesta Ljubljane: dr. Tomaž Klinar, l. r., podpredsednik.

Svojevrsten pogreb na jeseniškem pokopališču

Od žalosti je hotel cigan skočiti v jamo, nato pa se je začela bitka, iz katere so tako zelo užaloščenega odnesli nezavesinega v gostilno

Jesenice, 17. novembra.

Marsikaj se dogaja po svetu. Tudi Jesenice so doživele v petek nekaj nenavadnega. Znano je, da so pri nas redno lepi pogrebi. Tudi pogreb cigana, ki se je udeležil v petek popoldne, je bil kar na vso moč lep, urdeležba ciganov velika, saj so prišli celo iz Tržiča, Škofje Loke in bližnje okolice, pa tudi Jeseničani so se ga udeležili kar v lepem številu. Umrli je mlad 22 letni cigan Viktor Reihart, samski, vendar že oče. Iz občinskega, za cigane zidanega stanovanja v Kurji vasi se je razvil sprevod, križ, venci, nato je sledila godba in ciganska gudača in tamburaši, nosilec mrliča ter dolga vrsta užaloščenih sorodnikov in znancev. Ko so dospeli na pokopališče, je godba zaigrala cigansko žalostinko, med katero se je slišalo glasno ihtenje in jok žalostnih sorodnikov. Cerkvene obrede sta opravila gg. župnik Kastelec in kaplan Godina. Po odpeti »Liberie« so zopet zaigrali žalostinko, ko so truplo

nesli k jami. Že med molitvami pri jami pa se je hotel iztrgati iz rok svojcev brat pokojnika, ki je precej močan fant. Ves čas je silno jokal ter hotel skočiti v jamo. Borba med fantom in ostalimi cigani, ki so ga skušali držati, je bila kar dramatična. Vrgel se je na tla, kar je povzročilo med pogrebi silno zmešnjavo. G. župnik je zaključil molitve in duhovščina je odšla na naslednji pogreb, ki je prišel iz Hrušice.

Borba z besnečim ciganom se je po ukrotitvi končala, onesvečenega so pa nesli v bližnjo gostilno, kjer je kmalu prišel pri kozarcu vina k zastoli. Že so se razširile po Jesenicah govorice, da je revež umrl, pa smo ga kmalu opazili, ko je žalost s kozarcem dobrega vina utešil. Le škoda, da je ves čas močno deževalo, čeprav cigan ne porajta dosti, če ga namoči dež. Pogreb pa je vendar pokazal dobro, kako močno so med seboj povezani vsi iz ciganskega rodu.

(Italijanska razlaga o ciljih diplomatske akcije sil osi:

Nemčija in Italija ustvarjata evrazijski blok proti anglosaškemu

Turin, 17. novembra. Stefani: »Veliki načrt politične in diplomatske akcije, katere glavne smerice so bile določene na brentnerskem sestanku in dopolnjene v Firenci, je v polnem razvoju. Obisk Molotova v Berlinu, ki je sledil 40 dni po podpisu trojnega sporazuma, obisk Serana Sunerja v Berlinu in stalni stiki z vlado v Vichyju kažejo, da ta načrt, ki je bil narejen v Berlinu in Rimu, dobiva vse bolj jasne obrise.« Pravi Ansaldo v članku v »Gazzetti del Popolo«. Kljub uradni rezerviranosti zainteresiranih vlad se more jasno razbrati glavni cilj, h kateremu teži diplomacija sil osi, in to je ustvaritev političnega sistema vseh evropskih držav, katerega središče bosta Nemčija in Italija. K temu je treba dodati še nadaljevanje že obstoječih odnosov s silama osi na eni ter Rusijo in Japonsko na drugi strani. Tako bo mogoče ustanoviti evrazijski blok, katerega člani se bodo ob-

General Antonescu se vrnil domov

Subotica, 17. nov. b. Popoldne ob 17 30 je skozi Subotico potoval v Bukarešto predsednik romunske vlade general Antonescu s svojim spremstvom, ko se je vračal iz Rima. Generala Antonescu so na postaji čakali predstavniki naših vojaških in civilnih oblasti ter romunski poslanik na našem dvoru Viktor Cadere.

Japonci se umika'o iz Kitajske

Washington, 17. nov. b. Sirijo se govorice o umiku japonskih čet s kitajskega ozemlja, dasi japonska armada ni obkrožena od Kitajcev. Tukajšnji politični krogi so prepričani, da Japonska pripravila udar na Nizozemsko Indijo. Brž ko bo do tega prišlo, se bodo Združene države dokončno odločile glede svoje politike na Daljnem vzhodu.

Od tu in tam

Zastopniki vseh hrvaških mest so v soboto zaključili svoje zborovanje v Zagrebu. Govorili so največ o finančnih vprašanjih in težavah mest in se pogovarjali o prenosnih finančnih hrvaških mest. Radi bi dosegli tako stanje, da bi bila mesta kos vsem številnim in izrednim nalogam, ki jih nalaga sedanji čas. Potem so obiskali bana dr. Subašića, ki jim je polagal na srce, naj bodo hrvaška mesta dvakrat previdna v svojem delu, ker morajo upoštevati razen težav zavoljo vojne tudi dejstvo, da se hrvaška banovina polagoma ureja in da morajo mesta pri tem izvršiti veliko nalogo.

Bivši bojevniki so obiskali pod vodstvom podpolkovnika Lovriča kmetijskega ministra dr. Čubriloviča in se mu zahvalili za njegovo podporo in zavzemanje za to, da se je uredilo in saniralo zemljišče, katero so potem dobili vojni prostovoljci. Posebno so se zahvalili vladi, ki je dala potrebna sredstva na razpolago, da je bilo mogoče vsa dela na zemljišču blizu Belgrada izvesti.

Belgrajski mesarji so uprizorili nedavno neke vrste stavko s tem, da niso hoteli klati svinj, izgovarjajo se, da ne morejo mesa in masti prodajati za cene, ki jih je uprava mesta določila za to vrsto blaga. Rekli so, da kupujejo od kmetov svinje po 16 dinarjev za kilogram žive teže. Poskusno klanje, ki so ga izvedli, naj bi oblastem dokazalo, da je njihova pritožba upravičena. Ker ljudje niso dobili svinjskega mesa, so se začele množiti pritožbe in slednjič je uprava mesta uvidela, da je treba cene povišati. Določila je z novim ukazom za svinjsko mast ceno 26 dinarjev, za slanino 24 dinarjev, za meso pa 22 do 24 dinarjev.

Člani uprave Glavne zadrzne zveze so imeli pri prosvetnem ministru in predsedniku Zveze dr. Korošcu svojo sejo in se pogovarjali o najboljših preloženih vprašanjih zadrznosti. Prihodnji teden pa bo plenarna seja Glavne zadrzne zveze v Belgradu. Posebna delegacija vseh zadrznih organizacij pa je pod vodstvom podpredsednika Glavne zadrzne zveze Gjorgjeviča obiskala trgovskega ministra dr. Andresa in predložila zahtevo, naj bi zadrzne organizacije še naprej sodelovale pri izvozu naše živine v tujino.

Najvišje cene voln je sklenil določiti minister za trgovino in industrijo. Ukazal je uradu za kontrolo cen, naj zbere vse potrebne podatke, da se določi primerna najvišja cena, kar naj bi imelo za posledico, da se zaustavi stalno podraževanje oblek in verižništvo z volno.

151 članov nemške kolonije v Solunu je v petek potolovilo skozi Belgrad v Nemčijo. Člani nemške kolonije so zapustili Grčijo zavoljo tega, ker so zaradi vojne zastali vsi trgovski posli, zlasti težko pa je bilo zanje oskrbeti se z živili. V Belgradu jih je sprejel nemški poslanik von Herren. Potniki so se zadržali nekaj časa v nemškem domu, potem pa so nadaljevali svojo pot v Nemčijo. Povedali so tudi, da ob priliki bombardiranja Soluna ni bilo nobenih žrtve med Nemci, niti ne med člani jugoslovanske kolonije v Solunu. Za to prvo skupino Nemcev bo kmalu prišla še druga.

Večji denarni znesek je odnesel uslužbenec »Putnika« v Subotici Aleksić, ki je bil vodil menjalnice na železniški postaji. Nekega dne je bil mož brez sledu popihal in odnesel 40 jurjev. Policija ga je zasledovala, kasneje pa se je Aleksić sam javil in se izgovarjal, da mu je nekdo ukradel denar in da je šel brž moledovat k svojemu bratu, da bi mu posodil denar za pokritje primanjkljaja. Aleksića so navzile spretnemu izgovoru zaprli.

Za železniško nesrečo, ki se je bila dogodila pred tremi leti blizu Čuprije in je zahvalavala pet smrtnih žrtve in več ranjenih, se je bavilo sodišče v Čupriji. Pred tremi leti so odpovedale zavore tovarnega vlaka, da je potem vlak s silno brzino drvel navzdol. Vsi napor železničarjev niso pomagali in nazadnje je lokomotiva na ostrem ovinku skočila s tira, za njo pa vsi drugi vagoni, ki so se preuknili drug vrh drugega. Poleg več človeških žrtve je nesreča povzročila železnici tudi veliko gnotno škodo. Državni tožilec je obtožil vse vlakovne osebe, češ da so bili nemarni in se pred odhodom vlaka s postaji niso prepricali o tem, ali so zavore trdne in dobre. Toda po izpovedih prič in strokovnjakov se je izkazalo, da železničarji nesreče niso zakrivali in jih je sodišče zato opustilo vsake kazni.

Dvajset let robije je sodišče v Tuzli odmerilo lesnemu manipulantu Andriji Tatiću, ki je bil umoril inženirja Mustafa Karišnika in težko ranil učitelja Bakovičev in Han Pijesku. Ko so zločin odkrili, so se začele pojavljati čudne razlage tega umora. Vse je govorilo, da je v ozadju verska mržnja in neki politični računi. Nazadnje so morilec le izsledili. Sedaj je dobil dvajset let robije za svoje dejanje.

Strahovito so se zlasali cigani, ki so taborili blizu Rudnika v Srbiji. Večja družina je bila razpela svoje šotore, ko so prišli neki tuji cigani in poklicali iz šotora poglavarja ciganske družine. Že po prvih prikritih je začelo padati na vse strani in kmalu sta si bili obe skupini v lasih. Najbolj hud je bil ciganski glavar Nenadović, ki je mahal s staro sabljo. Ko je bitka pojenjala, je ležalo osem ciginov ranjenih, od njih štirje zelo hudo.

Iz drevega vlaka je padel in se ubil pravoslavni bogoslovec Stojko Sudar iz Pakraca. Fant je bil v Bitolju, toda zaradi bombardiranja, ki je nanj težko delovalo, je odpotoval domov. Preden je brzoval zavoljo v Pakrac, je šel Sudar proti vratom svojega vagona. Na ostrem ovinku pa ga je vrglo v vrata, ki so bila odklenjena. Padel je na prago in se tako težko pobil, da je med prevozom v bolnišnico umrl.

Svojo sestro, ki se je hotela poročiti, je ubil Mladen Zrinjanin iz vasi Carev Breg pri Kostajnici. Fant se je bil z očetom in sestro sprl zavoljo tega, ker je oče določil hčerki ženina, ki pa Mladenu ni bil po duhu. Spori so se okrog tega tako zaostri, da se je sin iz domače hiše odšel. Ko pa je izvedel, da oče ne odneha in da je tudi sestra za tistega ženina, je Mladen počakal sestro v gozdu in jo s sekuro ubil. Potem se je sam javil orožnikom.

Po krivem obdolženega kmeta so zvezali in ponoči pustili na pokopališču kmetje iz Viduševca pri Petrinji. Že pred desetimi leti je kmetu Perekoviću izginilo več konjskih komatov, tatu pa niso mogli izslediti. Vsi so sumili kmeta Gajdeka. Pereković je stalno zasledoval Gajdeka, slednjič pa zasnova načrt, da ga bo s silo prisilil k priznanju. Dobil je pet pomagačev in zvečer so Gajdeka napadli. Zunaj so ga slekli do gola in ga mučili, priznal pa navzile temu ni. Končno so ga zvezali in odvekli na pokopališče, kjer so ga tepli in mučili, da je večkrat padel v nezavest. Komaj pa se je prebudil, so ga spet prebijali. Ker je bil ves napör brezuspešen, so ga pustili na pokopališču. Gajdek bi se gotovo do smrti prehladil, če ga ne bi kasneje rešili njegovi prijatelji.

»N' mav čez izaro«

Pomen slovenskega čtiva za koroške Slovence

»Kor. Slovenec« razpravlja o pomenu slovenskega čtiva na Koroškem in pravi med drugim:

»Kako je pri nas s knjigo? Kaj in kako se bere na ozemlju, poseljenem z ljudstvom slovenske govorice? Pred mesecem smo se v okviru naše prosvetne organizacije lotili tega perečega problema in s pomočjo zbrane gradiva splošno ugotovili zelo nevarno dejstvo: Koroški Slovenci premalo berejo! So kraji, kjer je knjiga prava redkost, in so družine, kjer knjig sploh ne berejo. So spet naselja — ponajveč so tam sedeži slovenskih kulturnih društev — koder se razmeroma dovolj bere in kjer imajo v domovih urejene svoje, čeprav morda skromne družinske knjižnice. Najslabše je glede berila na jezikovni meji. Tod se je razpasla nekaka duhovna in duševna malomarnost in ljudje segajo kvečjemu za kakim listom, ki ga preberejo v par minutah, ali pa si bežno ogledujejo v gostinah se nahajajoče ilustracije. O pravem branju in o izobrazbi potom tiskane besede v teh krajih ne more biti govora. Vpliv tiska se čuti tudi brez stikanja in vpraševanja po domovih. Koder berejo redno svoj list in ob svojem času sežejo tudi po vzgojni, leposlovni ali strokovni knjigi, tam so odprti za vsa dogajanja okoli sebe, radi se menijo o vseh življenjskih vprašanjih, z razumevanjem sledijo predavanjem in govorom. Ljudje so polno združeni v sobodno življenje in ga s svojo zdravo razsodnostjo celo prehitujejo. Kjer pa se nič ne bere, so ljudje duševno zanemarjeni, dostopni za plehke domislisce, notranje neurejeni in zunanje čudno omahljivi.

Vprašajmo se po vzroku pomanjkljivega zanimanja za redno berilo. Nemški znanstvenik se je tega vprašanja lotil z dušeslovne strani, ko pravi v svoji sloveči razpravi o materinem jeziku: »Človek se v svoj materni jezik rodi. Materna beseda mu je položena v naročje kot dedščina, vendar si jo mora nato pridobiti še s svojim trudom. Izvzemši dušo in telesa je ni bolj legitimne človekove posesti kakor je njegova materščina. Narod, ki je izgubil svojo materino govorico, se duševno razvrednoti. Ljudstvo, ki je zavrglo svojo prirojeno besedo, je zavrglo tudi svojo inteligenco in mora duševno otopeniti. — Nes pametno bi sedaj bilo od nas, če bi temu odstavku pridružili naše tožbe glede ljudskega šolstva od njegovega postanka pa do danes. V tem času in na tem mestu bi bilo tudi uместno razpravljati o naših ljudskošolskih težavah. Pribiti pa hočemo, da je spoštovanje materne besede naježje povezano z razvojem narodne inteligence in prvi pogoj zanimanja za redno berilo lepe knjige.

Se drugo, nič manj zgovorno dejstvo moramo zabeležiti: Koder se v družinah nahaja dovolj slovenskega berila, tod vlada tudi zanimanje za nemško čtivo in so ljudje vsaj delno zmožni tudi pisane nemščine v tisku. Zgoraj omenjeni odstavek nemškega znanstvenika, da narod s svojo materščino zavrne tudi svojo prirodno inteligenco, najde torej svoje drugo, še značilnejše potrdilo.

Mariborske novice čez nedeljo

Maribor, 17. novembra.

Mariborska dobrodelna ženska društva so priredila v soboto zvečer v veliki Unionski dvorani akademijo srednjih šol, čigar dobiček je namenjen za podpiranje revne dece. Velika Unionska dvorana je bila nabito polna ter smo med obiskovalci opazili tudi mestnega poveljnika generala Paraca, oba okrajna glavarja dr. Šiška in Eileta, v zastopstvu mestnega župana dr. Juvana magistratnega direktorja Radošeka in druge osebnosti. Koncert je vseskozi dobro uspel, nastopajoč pa so bili deželni toplega aplavza.

Humoristični večer v Ljudski univerzi

Na željo občinstva, ki ni moglo dobiti vstopnice v petek, 15. t. m. se ponovi humoristični večer v ponedeljek ob 20. uri. Nastopijo z nekoliko spremenjenim programom Ivan Rob, Fran Milčinski-Ježek in Božo Podkrajšek. Občinstvo se naproša, da si nabavi vstopnice v predprodaji pri ge. Zlati Brišnik.

V telefonski drog se zapeljala

Delavka Vera Brule iz Studencev se je hotela tik pri prvi izogniti s svojim kolegom nekemu moškemu, pri tem pa je z vso silo zapeljala v brojavni drog. Brulcova je pri tem zadobila tako hude poškodbe, da jo je moralo moštvo rešilnega oddelka odpeljati v bolnišnico.

Kolo je bilo ukradeno

Železniškemu uradniku Antonu Bukovniku izpred neke trgovine na Aleksandrovi cesti. Lastnik utrpel pri tem 1500 din škodo. Kolo nosi evidenčno številko 24104.

Od doma je pobegnil

25 letni mesarski pomočnik Karel Munda, stamujoč v Krenpljevi ulici, je prišel iz Mostara na 7-dnevni dopust k svoji materi. Koncem oktobra bi se pa moral vrniti, pa je nanešto v Mostar vzel svojo civilno obleko in najbrže popihnil čez mejo. Tako je mati, ki je vdova po nekem mestnem uslužbenec, prijavila na policijo.

Moko po 1 din kg so prodajali v Mariboru

Po mestu so prodajali moko po 1 din kg in sicer Karl Vodusek, Ivan Gselman in Stanko Skrbinec, vsi trije iz mariborske okolice. Ko so jih pa prijeli, se je izkazalo, da so to moko, bila je pšenična in koruzna, ukradli ponoči mlinarju Ivanu Zorku v Selnici. Kolikor je mogel Zorko ugotoviti, mu je bilo ukradeno nad 150 kg moke. Vsi trije so pa tudi nujno sumljivi vlomne tatvine na škodo Viktorja Grahorja v Selnici, kateremu je bila ukradena zlata moška ura z zlato verižico v vrednosti 4000 din. Zaenkrat vrši policija še tem pravcu poizvedbe, ker vsi trije trdovratno tajijo.

Dva vloga v Framu in okolici

V zaklenjeno stanovanje najemnice Hermine Gnišek v Framu je bilo vlomljeno in odnešeno razno perilo, obleka, čevlji in drugo v vrednosti 1500 din. V isti noči je bilo ukradeno iz žage posestnika Tomaža Kranjca v Ješenici jermenje z njegove žage v vrednosti 4000 din. Nujno sumljiv obeh tatvin je 43 letni Josip Ogrizek, ki je brez stalnega bivališča in se je zadnje dneve klatil po tamošnjih okolišč. Ogrizek je že 13 krat radi vlomov in tatvin prekanjovan. Je delomraten in ga sedaj zasledujejo oblasti, ker je takoj po izvršenih tatvinah izginil iz tamošnjega okoliša.

Pokvarjen mladenič

Pregovor pravi: v mladosti se vadi, če hočeš postati mojster. Tako je tudi s komaj 11 letnim učencem 2. razreda osnovne šole v Račah, Antonom Damjanom, ki je na spreten način ukradel iz žepa predpasnika prodajalke kostanjev Mariji Vauda na Pobrežju denarnico s 520 din gotovine. Ko so ga orožniki izsledili, je priznal tatvino in na nobeden način pa ni hotel pove-

Pridužiti moramo prošnjo za rastočo mladino. Naj bi postala polnovreden član svoje domovine in svoje države! Razvoju in dogodkom velikega časa naj sledi tudi s pridnim prebiranjem naše sodobne tiskane besede, ki je vztrajnejša od govorov in razgovorov. Zato je posredujemo v smoteni in dosledni samopomoči spoštovanje in znanje materne jezika, kajti le to znanje jo bo usposobilo, da bo kulturno dozorela in dospela v svojem narodu.

Samopomoč med brati

Pred kratkim je »Kor. Slovenec« objavil poziv na slovenske rojake, naj uredništvu po možnosti odstopijo knjige, ki jih sami ne bodo več brali, da bi jih uredništvo moglo posredovati onim slovenskim rojakom, ki so zaposleni v Nemčiji. Sedaj objavlja »Kor. Slovenec« sledečo zahtvalo: Slovenskim rojakom, zaposlenim v Nemčiji, smo s pomočjo nekaterih naših dobrotnikov mogli poslati prvo pošiljko slovenskih knjig. Sedaj smo prejeli pismo prisrčne vsebine, v katerem pravijo med drugim: Ker se nam ni moglo zahvaliti vsakemu darovalcu posebej za poslane knjige, izrekamo prisrčno zahvalo preko slovenskega tednika »K. Sl.« Knjige smo razdelili med tukaj bivaajoče slovenske družine, ki so z največjim veseljem posegle po njih. S slovenskim čtivom si krajšamo čas v tujini. Prijeten je občutek, da so usmiljena srca, ki imajo čuta za rojake v tujini. S svojim darom ste razveselili slotino slovenskih delavcev-rudarjev. Ko bodo knjige prebrali, jih bomo dali rojakom v drugih krajih, da tako privoščimo še njim par veselih, domovini posvečenih urc.

Koroški drobiž

Iz Dobrle vasi poročajo, da so v tem letu izgubili tri dobre slovenske gospodarje. Umrl je Jože Sajn, pd. Čemer v Lovankah, star 55 let. Mladi posestnik Kranjčičeve kmetije Janez Hotimec v Bukovju je umrl v 37. letu na jetiki in zapušča 5 malih, nepreskrbljenih otrok in mlado ženo. V Zgoranjem Podgradu pa je umrl 55 letni gospodar Kranjc. Vsi so bili dobri gospodarji in zavedni Slovenci.

Iz Železne Kaple poročajo, da se je pri spravljanju hlodov v dolino pripetila huda nesreča pri firmi Leitgeb, kjer je zaposlenih tudi več slovenskih drvarjev iz Jugoslavije. Hlod je zgrabil delavca Janca Stegiča v levo stegno in mu zlomil kost. Takoj nato je iztril drugi hlood in zadel 56 letnega drvarja Milka Počrnica v prsa in mu zlomil več reber. Oba so prepeljali v celovško bolnišnico.

Celovčanka Laussegger je porodila svojega 19. otroka, kateremu je botroval kancler Hitler. Mati z 19 otroki je stara komaj 38 let.

Dragocena knjižna zbirka bivšega benediktinskega samostana v St. Pavlu v Labudski dolini je bila pridružena celovski študijski knjižnici.

28. novembra t. l. bo v prostorih Slovenske prosvetne zveze v Celovcu tečaj osrednjega pevskega zbora, ki se ga udeležijo pevci iz vse slovenske Koroške.

dati, kam je skril denar. Naposled so ga orožniki ponovno prijeli, ko so zvedeli, da je zvečer v neki gostilni v Račah z nekimi dečki popival in na veliko trošil denar. Nič manj kot 3 litre vina in 6 kopalice ter tudi nekaj klobas so pojedli in popili trije dečki v starosti od 11 do 17 let. Ko so ga ponovno prijeli, je pripovedoval, da je ukraden denar skril za enim plotom na Tezmem, nato pa gredeč s Tezna proti Račam dvignil. Ko je prišel v Rače pred neko gostilno, je potegnil iz žepa robček, z njim vred pa tudi denar, kateri mu je padel na tla in ga je pobral 15 letni Ciril Borštnar iz Rač, in mu ga baje ni hotel vrniti. Skupno sta nato odšla s še enim dečkom v gostilno, kjer so si vsi trije naročili jedi in pijače. Po sodbii prebivalcev vasi Rače sta Borštnar kakor Damjan zelo pokvarjena dečka in podvržena tatvinam in bi bilo potrebno, da se jih pošlje v pobiljševalnico oziroma v vzgojevališče.

Strokovna šola Delavske zbornice v Ljubljani

Ljubljana, 17. nov.

Od Delavske zbornice v Ljubljani smo prejeli:

Delavska zbornica v Ljubljani priredi v letu 1941 II. tečaj delavske strokovne šole. Tečaj obstoji iz teoretičnega in praktičnega dela. Teoretični del traja od 15. I. do 15. III. 1941 v Ljubljani, praktični pa nato še 10 mesecev v domačem okolišu vsakega tečajnika.

V tečaj se bodo sprejemali telesno in duševno zdravi delavci in nameščenci, ki se hočejo posvetiti in postati voditelji delavskega strokovnega gibanja. Prednost imajo oni, ki so že odslужili vojaško službo v stalnem kadru in ki so že ali se delujejo na strokovnem polju.

Udeležencev tečaja pripada za čas trajanja v Ljubljani popolna oskrba, poleg tega pa se jim zamore podeliti tudi še pomoč v gotovini. Pri njihovih delodajalcih se bo poskrbelo, da jim odobrijo za čas bivanja v Ljubljani brezplačen dopust. Socialne dajatve jim plačuje delavska zbornica.

Rok za prijave znaša najkasneje do 10. XII. 1941! Za sprejem bo opraviti sprejemni izpit v Ljubljani.

Poskusni letalski napad na Trbovlje

Trbovlje, 17. novembra.

V četrtek so bile tu velike gasilske vaje vseh tukajšnjih čet in obrambnih oddelkov Ob 14 in 40 minut je napovedala rudniška sirena napad. Takoj nato je padla »zažigalna bomba« na dvorišče rudniškega konzuma in tam zažgala srambo za les. Druga bomba je padla na dvorišče osrednjih delavnic. Ena rušilna bomba je porušila veliki dimnik na opekarni. Pri tem je bilo ranjenih mnogo oseb, med njimi največ otrok. Na veliko hišo g. Plevčaka, ki stoji pod opekarno, je ena žigalna bomba padla na dvorišče. Po 20 minutnem bombardiranju so nastopile rudniške gasilske čete in obrambni oddelki v akcijo in sicer je 1. oddelke khitel gasit v rudniški konzum. Drugi oddelki je krenil v osrednjo delavnico, tretji je bil zaposlen z odstranjevanjem ruševin reševanjem ranjenecv in gašenjem na opekarni, četrti pa je prevajal z avtom ranjence v ambulanco odnosno v bolnišnico. Trški gasilci pa so hiteli s svojo motoriko k Plevčakovi hiši, dočim je gasilska četa Kleh skrbela za red na cestnih križiščih.

Namen vaje je bil prebivalstvu pokazati delovanje gasilcev v primeru zračnih napadov. Obrambne čete so bile ob tej priliki vse opremljene s plinskimi maskami. Vaje so se končale malo pred 16. uro.

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek 18. novembra: Odon. Torek, 19. novembra: Elizabeta.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Prosimo vse one, ki bodo nakazovali zneske na naš ček račun 13.882, za šolske kuhinje, da izpolnijo položnico točno takole: Jugoslovanska Unija za zaščito otrok, sekcija za dravsko banovino, Ljubljana. Tel. številka Jugoslovanske Unije za zaščito otrok je 31-12.

Preselitev mestnega turističnega urada. Tajništvo turističnega odbora za mesto Ljubljana se od 1. novembra dalje nahaja v prostorih mestnega gospodarskega urada v Beethovnovi ulici št. 7, I. nadstropje. Tam se dobe tudi potrdila za brezplačni povratek na podlagi desetdnevnega bivanja v turističnem kraju v smislu čl. 11 potniške tarife in sicer pri gđ. Šaplja. Vse stranke, ki zahtevajo ta potrdila, naj torej prihajajo ponje ne več v mestni obrtni oddelke v Turiaški palači, temveč v mestni gospodarski oddelke v Beethovnovi ulici.

Vojaški pregled konj in voz za Ljubljansko občino bo dne 27., 28. in 29. novembra 1940, vsakokrat ob pol osmih zjutraj na konjskem sejmišču pri mestni klavnici. Dobod na sejišči bo izključno le po Kosovski ulici (ob vojašnici na Poljanski cesti), odhod pa po Mesarski cesti. Kdor izmed lastnikov konj in voz še ni prejel poziva za pregled, naj se takoj zgleda v vojaškem uradu na Ambroževem trgu 7-I, soba 3. Izostanek od pregleda se kaznuje po voj. kaz. zakonu.

Dravska fin. direkcija razglasa: Vsi državni upokojenci(ke), ki so zase in za svoje rodbinske člane dobili železniške legitimacije od Dravske finančne direkcije, naj jih že v decembru 1940 predložijo tej direkciji radi podaljšanja veljavnosti za prihodnje leto, zlasti če nameravajo legitimacije uporabljati takoj v začetku leta 1941. Železniški legitimaciji naj vsak upokojenec priloži: 1. odrezek (kupon) čekovno nakaznico, po kateri je prejel pokojnino za predadnji mesec, da se lažje ugotovi njegova istovetnost; 2. železniško znamko za 2 din, ki je v legitimaciji niče ne sme nalepiti sam. Denarja za železniške znamke direktorja ne bo sprejemala, ker nima železniških znamk v zalogi. Poštne znamke ali kolke, ki bi jih upokojenci predložili, bo direktorja vračala, ker jih ne more uporabiti. Upokojencem, ki bi se po 1. decembru 1940 osebnog, zgledali pri direkciji, se bodo železniške legitimacije podaljšale v sobi št. 3 v pritličju (vhod s Poljanske ceste), toda le od 10 do 12 dopoldne.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — začetek ob 8 zvečer

Ponedeljek, 18. novembra: Zaprt. Torek, 19. novembra: »Tekma.« Red Torek, Debut Josipa Borka.

Sreda, 20. novembra: »Lepa Vida.« Red A. Četrtek, 21. novembra: »Romeo in Julija.« Red Četrtek.

OPERA — začetek ob 8 zvečer

Ponedeljek, 18. novembra: Zaprt. Torek, 19. novembra: »Figarova svatba.« Red B. Sreda, 20. novembra: »Carmen.« Red Sreda. Četrtek, 21. novembra: Baletni večer. Izven. (Nov spored.)

RADIO

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 18. novembra: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih (plošče) do 7.45 — 12 Vesele popevke (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Rad. ork. — 14 Poročila — 18 Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Brcelj) — 18.20 Kozaki pojo (plošče) — 18.40 Kulturna kronika: M. V. Lomonosov (g. dr. N. Preobraženski) — 19 Napovedi, poročila, objave — 19.25 Nac. ura — 19.50 Hudomušnosti (g. Fr. Lipah) — 20 Koncert operne glasbe. Sodelujejo baritonist g. Boris Popov, član ljublj. opere in Rad. ork. Dirig. D. M. Sijanc — 21.30 Mojstri harmonike (plošče) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Kvartet pihal (flavta, klarinet, rog, fagot). — Konec ob 23.

Torek, 19. novembra: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45 — 12 Iz čeških oper (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Rad. ork. — 14 Poročila — 14.15 Šolska ura: Zapojmo nekaj narodnih pesmi (II. deklasi. mešč. šola v Lj., vodi gđ. Marija Laharnar) do 15 — 18 Beethoven: Škotske pesmi za glas, klavir, violino in čelo. Izvajajo: gđ. Vida Rudolf, g. prof. M. Lipovšek, gđ. Fr. Ornikova, g. prof. Č. Seldbauer — 18.40 Svet kovin (g. prof. Miroslav Adlešič) — 19 Napovedi, poročila, objave — 19.25 Nac. ura — 19.50 Gospodinska poezetvalnica (ga. Helena Kelhar) 20 B. Smetana: Wallensteinov tabor (plošče) — 20.20 Scailler: Viljem Tell (člani Radijske igralske družine) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Večerni koncert Radij. orkestra. — Konec ob 23.

Drugi programi

Ponedeljek, 18. novembra: Belgrad: 20.40 Filh. konc. — Zagreb: 20 Operetne arije — Beromünster: 19.35 Mozartov večer — Bratislava: 19.40 Slovaške narodne — Budimpešta: 19.20 Operni konc. — Praha: 19.20 Večerni konc. — Sofija: 21 Simf. konc. — Sottens: 20 Tenor — Stockholm: 19.30 Kabaret.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Naš ljubljani sinček

MILOŠ, Francišek

je po težki bolezni nenadoma umrl. Pogreb bo v ponedeljek, 18. t. m. ob 4 popoldne v Žal. kapela sv. Jakoba, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. novembra 1940.

Zalujoča rodbina Beran

Vse kaže, da bomo Gradjanski in BSK le gledali v Ljubljani

V najvažnejši naši ligaški tekmi je Ljubljana danes Železničarju izpulila najbrž odločilno točko. Po tej tekmi si je skoraj da že zagotovila, da bo letošnji prvak Slovenske nogometne lige

Enajsto kolo slovenskega nogometnega prvenstva ni prineslo presenečenj. Rezultate, ki so jih dosegla posamezna moštva, je bilo pričakovati že vnaprej. Opomnimo pa, da bo treba prihodnje nedelje začeti ligaških tekem določiti: malo prej. Danes se je že pokazalo, da je ob pol petih kar precejšen mrak in da je že težko slediti igri.

Vse zanimanje slovenskega nogometnega prvenstva je bilo danes osredotočeno v Mariboru. Slovenski nogometni derby pa se je končal neodločeno. Ljubljana in Železničar sta dobila vsak po eno točko. Toda tista točka, ki jo je dobila Ljubljana, je mnogo dragocenejša, kakor pa ona, ki so jo dobili Mariborčani. Z današnjo tekmo je zelo verjetno tudi že določeno, da bo slovenski nogomet v ožjem državnem prvenstvu predstavljal

SK Ljubljana : SK Železničar 1 : 1 (: 0)

Danes popoldne je bila na stadionu SK Železničarja odigrana najvažnejša prvenstvena tekma enajstega kola slovenskega liginega tekmovanja med najmočnejšima predstavnikoma, vodečim bivšim ligašem SK Ljubljano in drugoplasiranim SK Železničarjem, prvakom Maribora, ki bi bil v primeru zmage najprej reflektant za slovenskega prvaka. Okrog 1500 gledalcev (!) se je zbralo na stadionu, da prisostvuje tej odločilni borbi za častno in najbrž dokončno vodstvo na tabeli. Neodločni rezultat je za letos skoraj gotovo končnoveljavno rešil vprašanje slovenskega nogometnega prvenstva, ki ga SK Ljubljani, kakor je pričakovati, ne bo mogel nihče več vzeti. Vreme je bilo idealno, igrišče suho, le pred golom je bil teren razmočen od večernejšega dežja. Moštvi sta nastopili v tehle postavah: Železničar: Španger, Frangeš II, Frangeš I, Štifter, Kardinar, Antolčič, Lešnik, Kovačič, Turk, Pocaft, Stalekar. Ljubljana: Rožič, Ceglar, Jerman, Pupo, Serce, Boncelj, Smole, Lah, Vovk, Bertonec II, Erber.

Železničar ima začetni udarec ter takoj prenese igro na polje Ljubljane. Igra pa nervozno in zelo neločno podaja žogo. Ljubljana uredi svoje vrste in začne s smiselnim kombiniranjem. Po lepem strelu v prečko se Ljubljana razgraja zmerom bolj ter doseže vidno terensko premoč. Napad Železničarja se absolutno ne znajde. Krilski vrsta Ljubljane dominira in neprestano pošilja svoj napad v ogenj, ki pa ne more priti preko sigurnih branilcev Železničarja. Ljubljana doseže več kotov, a jih ne more izkoristiti. Razmerje kotov 5:2 za Ljubljano.

V drugem polčasu zaigra Železničar kot prelojen. Z njim vred je oživela tudi publika, ki ne preneha bodri domače. Železničar nevarno napada Ljubljano in jo potisne popolnoma na njeno polovico. Železničar se je kar usidral pred vrati Ljubljane. Gol visi v zraku. V 14. minuti strelja Stalekar nevarno v drog. Nazadnje spravi Ceglar žogo v polje in, začasno odkloni nevarnost. Napad Železničarja je takoj spet pred golom Ljubljane. Zoga gre od noge do noge in pride do Stalekarja, ki v 15. minuti iz bližine z neubranljivo strelom doseže vodstvo 1:0 za Železničarja. Po nevarnem prenosu igre na polje Železničarja tvega nepokriti Lah v 17. minuti iz daljave 25 m oster strel, ki gre neubranljivo pod prečko — 1:1. Nepriznani izenačenje Železničar takoj ripošira in stalno igra pred golom Ljubljane. Toda obramba Ljubljane je na mestu in ne pusti Železničarjevih neodločnih napadalec od odločilnega strela. Ljubljana še sporadično prodira, ne more pa čez krilsko vrsto Železničarja, ki se je zelo razigral in neprestano pošilja uporabljive žoge do napada. V 28. minuti je Lah spet nenadoma na tem, da odda strel. Toda odlični vratar Španger odbije žogo v polje. Lah pride ponovno do žoge, a tudi ta žoga postane plien pogumnega vratarja, ki se mu je vrgel pred noge. Ljubljana se počasi umakne v defenzivo ter pazljivo zavlačuje igro. Železničar izšli še dva kosa — in konec. Razmerje kotov 5:1 za Železničarja.

Po poteku igre bi bil moral zmagati Železničar, ki je igral z velikim elanom. Pri Železničarju je bila najboljša formacija obrambni trio z izbornim vratarjem na čelu. Krilski vrsta je zadrževala šele v drugem polčasu. V napadu, ki ni imel niti enega sigurnega igralca, sta bila še najboljša Stalekar in Kovačič. Pri Ljubljani je ugačala krilski vrsta in desni branilec. V napadu je bil najnevarnejši Lah. Zadovoljil je še deloma Erber. Bertonec II razen nekaj nepotrebnih faulov ni pokazal nič. Sodil je dobro in objektivno g. Matančič iz Zagreba.

V predtekmi je pobeska Slavija odpravila rezervno Železničarja s 3:2 (0:2). Sodil je Jenko.

Mars : Olimp 8 : 1 (4 : 0)

Po kaj malo zanimivi predtekmi, v kateri je imel Korotan več šans za zmago kakor Grafika, in ki je končala neodločeno z 1:1, sta nastopili ligaški enajstostorci takole:

Olimp: Ložar, Gorenc, Petelinč I., Skale, Petelinč II., Lešek I., Marinko, Flis, Lešek II., Koržija, Caniko

Mars: Pavliča, Lojze, Slanina, Sočan, Zupane, Pišek, Piskar, Perko, Žigon, Hassl, Doberlet.

Prvi čudež je, da Mars danes ni zmagal z dvošteviličnim rezultatom — pa vendar je stvar razumljiva. Svoje glavi in sebični Perko ter nepriznani Doberlet sta v drugem polčasu v lep slogi pripravila kup šans. Pri tem se je odlikoval tudi Piskar, ki sicer ni igral slabo. Gostom, ki so danes vendarle vsaj do srede polčasa igrali boljše kakor so zadnjič proti Ljubljani, ni velika umetnost zabijati gole. Dve, tri moči so res v moštvo tika, da bi se znašle tudi v drugih slovenskih ligaških enajstostorcih s pridom, vse ostale pa držijo pokoncu le velika poživljivost, ki pa sama za uspeh vendarle ne more zadostovati.

Mars je danes pol ure v prvem polčasu igral dokaj raztrgano. Že kaj skrajša se je videlo, da Zupane in Pišek v halfliniji nista nič prida razporejena v igri. Marsova halflinija se je držala vse preveč zadaj, ni hodila s svojim napadom, in na ta način omogočala Celjanom ofenzivnost. V napadu je Doberlet še skrajša pripravil dve, tri šanse, Perko pa je poskušal s »fopanjem« in tako zadrževal brez potrebe akcije. Če je moštvo danes proti koncu drugega polčasa le zaigralo po sistemu, načrtno in nevarno, je prav gotovo v odločilni meri zaslugu odličnega, neumornega in previdnega Hassla, ki je bil graditelj igre za ves napad — in Zi-

gon, ki je z lisičjo zvitostjo in neverjetno okretnostjo zabil štiri gole, petega pa zabeležil zase iz enajstmetrovke. Mars v splošnem danes ni dal posebno prida partije — to pa prav gotovo zato, ker so v drugem polčasu nekateri igralci postali nonšalantni ter zložni. Pa tudi to, kar je moštvo dalo, je zadostovalo, da se je vsako nedeljo izdatno »birmanji« Olimp vrnil z osmimi goli. Klub je prizadeven, je pa za težjo konkurenco še odločno prešibak.

Goli so padali v temle redu: v 29 min. prvega polčasa je Žigon zvitostjo prišel mimo levega celjskega branilca. vratar Ložar mu je tekel nasproti, pametni centerfor pa je čisto nalahko poslal žogo za njim v mrežo in 1:0 za Mars. V 33 min. je Perko zelo lepo zabil 2:0. V 34 min. je Žigon imenitno postavil 3:0. Toda to še ni bilo dovolj. Žigon se ni bil zadovoljil z rezultatom prvega polčasa, temveč je v 44 min. prestregel težko žogo in postavil 4:0. — V drugem polčasu je v 12 min. Hassl lepo podal Doberletu, ki je zvišal na 5:0. V 14 min. je bila prisojena enajstmetrovka proti Olimp. Udaril je Žigon — in že je bilo 6:0. V 24 min. je sodnik prisodil enajstmetrovko proti Marsu, toda Celjan jo je zastreljal. V 28 min. je bil spet Žigon pri žogi. Neusmiljeno je počil ter zabil sedmi gol za Mars — 7:0. V 39 min. je Slanina po nerodnosti zabil avtogol — 7:1, celjski častni gol je dal tedaj Marsovec. V 43 min. je bil Doberlet tisti, ki je dal zadnji gol in postavil končni rezultat 8:1 za Mars.

Zanimivo je dejstvo, da se je k tekmi zbralo gotovo več kakor 300 ljudi. Slovenska liga je tedaj le začela vleči. Menimo, da se je ta sistem tekmovanja pri Slovencih popolnoma obnesel in da bo rodil v bodočnosti še mnogo lepših sadov. Sodil je prav dobro g. Vrhovnik, brez dvoma eden naših najboljših mlajših sodnikov.

SK Bratstvo : SK ISSK Maribor 4 : 0 (1 : 0)

Jesenice, 17. novembra. Jeseničanom so se danes predstavili igralci ISSK Maribora v prvenstveni tekmi slovenske lige. Igra se je začela ob 13.45. V prvem polčasu so prevladovali na igrišču igralci Bratstva vseh 45 minut z malo izjemo, ko so Mariborčani izvedli nekaj prodorov. Kljub vidni premoči pa Jeseničani skoraj tisto do konca prvega polčasa niso mogli te svoje premoči izraziti s številkami. — Bratstvo ima zelo dobro obrambo, ki pa danes ni imela dosti posla, potem odlično krilsko vrsto, v kateri se je tudi danes, kakor vedno, zlasti izkazal neutrudljivi Zavrl, toda napadalec, razen desnega krila Janežiča in leve zveze Ivaniševića, ne spadajo v isti razred. Krileci so neutruljivo podajali žogo za žogo dalje, toda vse je bilo, kakor začarano. Ni šlo, pa ni šlo. V 43. minuti se je posrečilo srednjemu napadalcu Ropretu stresti nasprotnikovo mrežo. 1:0 za Bratstvo. Kmalu nato jo je v gneči izkupil mariborski vratar tako hudo, da so ga morali odnesti z igrišča.

V drugem polčasu so v 15. minuti Mariborčani napadli, toda Jeseničani so imeli danes svoj dan ter so tudi tokrat vzeli žogo nasprotniku izpod nog. Ivanišević je streljal iz vsake pozicije, kar o ostalih ni mogoče reči. Maribor se je v drugem polčasu se bolj potegnil v obrambo, kar pa tudi ni dosti pomagalo. V gneči pred golom je lepo izkoristil priliko Ivanišević in neubranljivo zabil gol, 2 : 0 za Bratstvo. Kmalu nato je v močno razburjivji igri sodnik Lukežič prisodil enajstmetrovko zaradi faula mariborskega vratarja nad Zavrlom v kazenskem prostoru. Zavrl je 17. minuti neubranljivo zabil tretji gol za Bratstvo. 3 : 0. Igra se je nato razvijala brezpoldno za obe strani. V 42. minuti je Ropret v lepi kombinaciji postavil končno razmerje golov, 4 : 0 za Bratstvo.

Mariborski igralci so se pokazali kot zelo dobro vigrana celota, posebno poživljeni pa je bil vratar, ki ima tudi dosti zasluge, da poraz ni bil večji.

Kakor se lahko reče za Bratstvo, da je imelo

»Skala« bo slavila dvajsetletnico dela

Leta 1920. se je odločila skupina mlajših plezalcev, ki so začeli v naših gorah delati sistematično ter kot prvi pokrenili smotrno alpinistično delo, da bo ustanovila poseben klub. Nastal je »Turistovski klub skala«, iz katerega so izšli alpinisti, ki so kot prvi premagali znamenitejšie stene zlasti na največjem našem plezalnem terišču, v Julijskih Alpah. Za starejšimi člani kluba so prihajali mlajši, kakor hitro so predniki začeli občutovati, da v stenah ne bodo mogli več dati vsega tega, kar so dotlej. Po utrlih potih in postavljenih smernicah je krenil mlajši alpinistični rod.

Ves čas je bilo članom »Skale« jasno, da aziv »turistovski« ne odgovarja dejanski značilnosti nazivanja in delovanja članov. Pod »turistom« smo pri nas na splošno razumevali človeka, ki hodi po zavarovanih potih, nabira po kočah in po vrhovih žige ter znanec v ravnini razkazuje planike. Člani »Skale« pa dejansko goje alpinistiko, markirana pota so jim le tehnična olajšava za dostop do sten. To delo je načrtno in se ne omejuje samo na skalo v polletju, ampak tudi na zimske stene.

Zadnje čase so se v klubu začeli vse pogostejše pojavljati glasovi, da bi kazalo klub preimenovali. In to se je tudi zgodilo letos dne 14. novembra na izrednem občenem zboru »Skale«. Klubovi člani so soglasno izglasovali spremembo pravil ter spremembo imena. »Skala« se poslej ne bo imenovala več »Turistovski

so se Jeseničani pamaknili za eno mesto naprej.

Tudi v Trbovljah so zmagali domačini — kakor je bilo pričakovati. Trboveljčani so še vedno na tretjem mestu in imajo isto število točk kakor mariborski Železničar. le razlika v golih je pri Trboveljčanih mnogo slabša.

Tabela slovenske lige je zaenkrat takale:

1. Ljubljana	11	7	2	2	44:20	16 točk
2. Železničar	11	6	3	2	23:10	15 "
3. SK Amater	11	7	1	3	32:24	15 "
4. Kranj	10	5	4	1	21:20	11 "
5. Mars	10	4	2	4	27:19	10 "
6. Bratstvo	11	4	1	6	22:32	9 "
7. Maribor	11	3	2	6	21:31	8 "
8. SK Olimp	11	1	0	10	10:44	2 "

Amater : Kranj 4 : 1 (2 : 0)

Trbovlje, 17. novembra. Po dolgem času je enajstostorica SK Amaterja zopet zaigrala na svojem igrišču v Trbovljah. Po zadnjih malo slabših igrah SK Amaterja so danes Trboveljčani spet navdušili svoje občinstvo z lepo zmago nad Kranjem. Bilo je skoro 1000 gledalcev. Prav gotovo izredno lepo število gledalcev dokazuje veliko zanimanje za tekme v slovenski nogometni ligi. Med gledalci je bilo več kakor polovico mladine.

Za Trbovlje vedno pravijo, da je tam težko igrati in da je občinstvo precej glasno. To samo po sebi prav gotovo ni nič hudega. Nogomet je pač moška borbena igra in če se gledalci malo bolj razvnamejo, ni to nič strašnega. Vsekakor pa moramo ostro obsoditi vedenje zlasti mlajših igralcev. Zmerjanje, nedostojni izrazi, grde kletvice od »vzhoda in juga, ki padajo skoraj pri vsaki tekmi, prav gotovo ne spadajo na športno igrišče. Zal se pri tem odlikuje ravno zorna mladina. Tem stvarjem bo treba na vsak način napraviti konec. Besede in zmerjanje, ki padajo na igrišču v Trbovljah, ne spadajo niti v najbolj zakonito in umazano krčmo, kje pa šele na športno igrišče. Vodičelj športa in nogometa v Trbovljah naj temu perečemu vprašanju v bodoče posvete malo več pozornosti.

Tekma sama je potekala fair in brez vsakih incidentov. Zmaga Trboveljčanov z rezultatom 4 : 1 je zaslužena, čeprav je mogoče malo previsoko izražena. Izrazite premoči ni imelo niti eno niti drugo moštvo. V prvem polčasu so imeli Kranjčani morda celo malo več od igre, kakor pa Trboveljčani. V moštvo SK Amaterja se je prav posebno odlikoval napadalec Kos, ki je tudi zabil dva gola. Prav dobro se je spet izkazal golman Amaterja, Plaznik, ki je držal nekaj posebno močnih strelcov Grintala. Kranjčani so v prvem polčasu zastreljali nekaj prav zrelih pozicij. Trboveljčani so vodili že 4 : 0, naker je Kokalj za Kranj zabil častni gol.

Tekmo je sodil sodnik Presinger iz Celja dobro in objektivno.

Prvi razred:

Svoboda : Moste 1 : 1
Korotan : Grafika 1 : 1
Hermes : Jadran 4 : 2

Juniorske tekme:

Ljubljana : Svoboda 5 : 0
Mladika : Mars 6 : 1

Prijateljski propagandni nastop boksarjev v Mariboru

Zadnje časa vlada v Mariboru vedno večje zanimanje za razne prireditve bodisi kulturne ali športne. Tako je tudi danes vladalo izredno veliko zanimanje za ta prijateljski propagandni nastop boksarjev. Unionska dvorana je bila nabito polna ljubiteljev športa, pa tudi »drukarije« so imeli danes zopet svoj dan. Nastopili so boksarji ISSK Maribora, ZSK Hermesa, Ljubljana, in SK Bratstvo z Jesenice. Skupaj je nastopilo 10 parov in sicer: od ISSK Maribora 11 atletov, od ZSK Hermesa 2 atleta, ostali pa od SK Bratstvo z Jesenice. Ta današnja prireditev je imela v glavnem propagandni namen, da se ta panoga športa zopet oživi, v glavnem pa je bilo to tudi izločilno

Srbska liga

Belgrad, 17. novembra, m. Danes se je odigralo drugo kolo spomladanskega prvenstva v srbski ligi, ki je prineslo naslednje izide:

Jugoslavija : Jedinstvo 1 : 0
BSK : Bask 10 : 1

Subotica:

Žak : Jugoslavija (Jabuka) 4 : 0

Novi Sad:

Vojvodina : Bata 5 : 2

Skoplje:

Gradjanski : Slavija 0 : 0

Hrvaška liga

Zagreb, 17. nov.

Gradjanski : Slavija (Osjek) 3 : 0

V hrvaški nogometni ligi je bila danes odigrana samo ena ligaška tekma. Pomerila sta se zagrebški Gradjanski in osješka Slavija, ki sta morala svojo prvo tekmo zaradi hudega naliha prekiniti. Obe moštvi sta torej odigrali samo en polčas, ki je štel za prvenstveno tekmo, dočim sta drugi polčas odigrala samo prijateljsko igro. Gradjanski je moral nastopiti samo z desetimi igralci, ker je sodnik pri prvi tekmi izključil enega igralca Gradjanskega.

Tekma se je končala z rezultatom 3 : 0.

Sestanek slovenskih, hrvaških in srbskih predstavnikov kolesarskega športa v Celju

Celje, 17. novembra.

Danes je bil v Celju važen sestanek predstavnikov slovenskega, hrvaškega in srbskega kolesarskega športa. Zadnji spori Slovenske kolesarske zveze in Srbske kolesarske zveze na eni strani ter Hrvaške kolesarske zveze in Vrhovne kolesarske zveze kraljevine Jugoslavije na drugi strani so začeli zavzemati vedno večji obseg. Zato so se vsi predstavniki dogovorili za skupen sestanek, na katerem naj bi na miren način uredile vse spore, ki sedaj škodujejo razvoju kolesarskega športa v Jugoslaviji. Kljub dolgotrajnim debatam slovenskih, hrvaških in srbskih zastopnikov pa vseeno ni bilo mogoče dokončno izgladiti sporov. Zaradi tega je bilo na tem sestanku sklenjeno, da se bodo vsi delegati sestali še enkrat a da bodo tedaj skušali urediti vsa sporna vprašanja. Ta nov sestanek bo v Ljubljani.

Občni zbor Drsalne zveze

Belgrad, 17. nov. m. Danes dopoldne je bil v prostorih srbskega Avtokluba ustanovni občni zbor Drsalne zveze kraljevine Jugoslavije. Udeležili so se ga zastopniki slovenske, hrvaške in srbske zveze. Slovensko zvezo sta zastopala dr. Betetto in Vodiček, občni zbor pa je vodil g. Sava Bruič. Razprava je potekala v glavnem o vprašanju sedeža zveze ter je bilo sklenjeno, da ostane sedež zveze do prihodnjega rednega občnega zbora, to je do meseca maja v Zagrebu, vrhovno vodstvo pa bo imela Slovenska zveza. Od maja prihodnjega leta dalje, pa bo dve leti v Ljubljani, dve v Zagrebu in dve leti v Belgradu. Končno je bil izvoljen odbor Vrhovne drsalne zveze, ki bo opravljal svoje funkcije do prvega rednega občnega zbora. Predsednik je Ivo Snevec, od Slovencev pa so v upravi dr. E. Betetto kot podpredsednik, Vodiček kot član upravnega odbora Palme pa kot član nadzornega odbora. Z občnega zbora so bile poslone tudi vdanostne, oziroma pozdravne brožavke Ni. Vel. kralju, banu banovine Hrvatske dr. Šubaiču in ministru za telesno vzgojo Pantiču.